

stichting
markland
college

FACILITEITENBELEID STICHTING MARKLAND COLLEGE

Inleiding

Binnen Stichting Markland college vinden we het belangrijk dat leerlingen een passend onderwijsaanbod krijgen, zodat zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen passend bij hun capaciteiten. Daarbij behoort natuurlijk ook het met succes afronden van de opleiding middels het behalen van een diploma. Voor leerlingen met leer-, gedrags- en/of ontwikkelingsstoornissen is het maken van toetsen, schoolexamens en het centraal examen vaak een grote inspanning. Het faciliteitenbeleid is er op gericht leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften een goede kans te geven om een diploma te halen dat past bij de individuele capaciteiten en interesses van leerlingen. Om deze leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden bieden we indien nodig extra ondersteuning gebaseerd op de wettelijke richtlijnen. (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/eindexamens/aangepast-examen/aangepast-examen-voortgezet-onderwijs>)

Deze richtlijnen biedt de directie de mogelijkheid om leerlingen, waar nodig, het eindexamen op een aan de leerling aangepaste wijze aan te bieden.

1. Het erkennen van een gediagnosticeerde diagnose

Wanneer bij een leerling binnen Stichting Markland college een leer-, gedrags- en/of ontwikkelingsstoornis is vastgesteld door een psychodiagnostisch deskundige en het onderzoeksverslag en/of de deskundigenverklaring in het bezit is van de school of wanneer bij een leerling op grond van onderzoeksresultaten weergegeven in een deskundigenverklaring, een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen vermeld in de verklaring, kan Stichting Markland college:

- extra tijd geven bij proefwerken, het schoolexamen en het eindexamen
- de leerling in de onderbouw (eerste twee jaren vmbo en eerste drie jaren vwo/havo) waar mogelijk aanpassingen die vermeld zijn in het verslag, aanbieden. In de bovenbouw (laatste twee jaren vmbo en havo en laatste drie jaren vwo) zullen de faciliteiten die niet bij het eindexamen toegestaan zijn, niet langer meer aangeboden worden
- de leerling de gelegenheid geven schoolexamens en centraal schriftelijke examens in een kleinere groep in een aparte ruimte te laten maken
- na overleg met het CvTE, in het verslag van de deskundige genoemde, faciliteiten en/of hulpmiddelen toekennen.

Onderstaand een overzicht met codes, de leer-, gedrags- en/of ontwikkelingsstoornis waarnaar verwezen wordt en een link die toegang geeft tot websites op het internet waarop informatie over de betreffende stoornis wordt gegeven.

Code 1 ADHD Attention Deficit Hyperactivity Disorder

ADHD betekent: aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit. Mensen met deze stoornis hebben vaak van jongs af aan problemen zoals moeilijk op kunnen letten, snel afgeleid zijn, impulsief reageren en onrust of over-beweeglijkheid.

Een subtype van ADHD is ADD. Iemand met ADD, dus zonder de H van hyperactiviteit, heeft concentratieproblemen zonder druk en impulsief gedrag.

Voor het treffen van aanpassingen in de wijze van examinering bij kandidaten met AD(H)D is een deskundigenverklaring nodig op grond van artikel 3.54 Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Voor kandidaten met ADHD, worden geen aangepaste examens geleverd. De aanpassing zit in de wijze van afnemen.

<https://www.hersenstichting.nl/hersenaandoeningen/adhd/>

Code 2 ASS (Autismespectrumstoornis) en MCDD

Een autisme spectrum stoornis (ASS) is een aangeboren stoornis, waarbij de informatieverwerking in de hersenen op een andere manier werkt. Alles wat mensen met een ASS waarnemen wordt op een andere manier verwerkt, waardoor een mix van zwakkere en sterkere kanten ontstaat. Met de komst van de DSM-5 maakten de subtypen van autisme, zoals PDD-NOS, MCDD, de autistische stoornis en het syndroom van Asperger, plaats voor één overkoepelende classificatie: de autismespectrumstoornis (ASS). In november 2022 verscheen de Nederlandse versie van de DSM-5-TR.

De DSM-5-TR-criteria voor de diagnose van ASS omvatten twee hoofdcategorieën: sociale communicatie en interactie, en beperkt en repetitief gedrag. Om de diagnose ASS te krijgen, moet een persoon aanhoudende tekorten hebben in beide categorieën.

Voor het treffen van aanpassingen in de wijze van examinering bij kandidaten met een ASS is een deskundigenverklaring nodig op grond van artikel 3.54 Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Er worden voor deze leerlingen geen aangepaste examens geleverd. De aanpassing zit in de wijze van afnemen.

<https://raisingchildren.net.au/autism/learning-about-autism/assessment-diagnosis/dsm-5-autism-diagnosis>

Code 3 Dyslexie

De SDN (Stichting Dyslexie Nederland) definieert dyslexie als 'een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking'.

Onder hardnekkig probleem wordt het volgende verstaan: 'Het vaardigheidsniveau van lezen op woordniveau en /of spelling ligt significant lager, gegeven diens leeftijd en omstandigheden, dan wordt gevraagd. Er is een bepaalde mate van didactische resistentie als het probleem in het aanleren en toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau (zonder gebruik te kunnen maken van een tekst) blijft bestaan ook wanneer voorzien wordt in adequate remediërende instructie en oefening'.

Voor het treffen van aanpassingen in de wijze van examinering bij kandidaten met dyslexie is een deskundigenverklaring nodig op grond van artikel 3.54 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

<http://www.steunpuntdyslexie.nl/>

Code 4 Dyscalculie

Dyscalculie is een rekenprobleem. Kinderen met dyscalculie hebben hardnekkige problemen bij het aanleren en automatiseren van de basisvaardigheden van rekenen en wiskunde. Dyscalculie is een complexe stoornis omdat bij rekenen meer hersengebieden worden gebruikt, waaronder ook het taalcentrum. Daarnaast is bij rekenen ook het frontale hersengebied van belang, dat een rol speelt bij planning en probleemoplossing. Dyscalculie betekent letterlijk 'niet kunnen rekenen'. Het is net als bij dyslexie in feite een andere term voor ernstige en hardnekkige problemen bij het aanleren van bepaalde schoolse vaardigheden. In dit geval zijn dat problemen met het leren en vlot en accuraat oproepen en toepassen van rekenen en wiskundekennis. Deze problemen worden niet veroorzaakt door een gebrek aan intelligentie of te weinig onderwijs.

Voor het treffen van aanpassingen in de wijze van examinering bij kandidaten met dyscalculie is een deskundigenverklaring nodig op grond van artikel 3.54 Uitvoeringsbesluit WVO 2020. De aanpassing kan gedaan worden bij de centrale examens waarbij rekenen een rol speelt en waarbij de leerling met dyscalculie dus hinder kan ondervinden van de beperking.

<http://www.balansdigitaal.nl/stoornissen/dyscalculie/>

Code 5 medisch

Als de leerling tijd nodig heeft om (medische) handelingen te verrichten is het raadzaam om pauzes in te zetten, omdat vooraf niet altijd te bepalen is hoeveel tijd de leerling daarvoor nodig heeft. Extra tijd (max. 30 minuten) kan ook worden gegeven als is gebleken dat de leerling belemmeringen ervaart vanwege de diabetes, epilepsie of andere medische aandoening en de extra tijd niet in 'denktijd' gaat zitten.

Code 6 DCD (Developmental Coordination Disorder)

DCD staat voor Developmental Coordination Disorder, in het Nederlands vertaald coördinatie-ontwikkelingsstoornis. Deze term wordt gebruikt voor motorische problemen zonder een aantoonbare neurologische of fysieke aandoening. Vaak zijn er bijkomende problemen op meerdere ontwikkelingsgebieden. DCD wordt officieel vastgesteld aan de hand van criteria uit de DSM-5-TR (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders). De criteria voor DCD komen kortgezegd neer op de volgende vier punten:

- Het aanleren en uitvoeren van gecoördineerde motorische vaardigheden verloopt duidelijk onder het niveau dat verwacht mag worden gezien de leeftijd en de verstandelijke mogelijkheden van een kind om vaardigheden te leren en te gebruiken.
- De problemen die het kind hierdoor ondervindt, hebben duidelijk invloed op zijn of haar leven; bij allerlei dagelijkse taken thuis, op school en tijdens sport en spel.
- De symptomen beginnen op jonge leeftijd.
- De problemen die het kind op motorisch vlak heeft, kunnen niet worden toegeschreven aan een andere oorzaak, zoals een verstandelijke beperking, problemen met het zien of een neurologische aandoening.

De diagnose DCD kan alleen gesteld worden door een daarvoor geschoolde arts (kinderrevalidatiearts, kinderarts, jeugdarts, kinderneuroloog, kindersychiater). Lees hier welke specialisten er zijn en wat ze doen.

<https://balansdigitaal.nl/kennisbank/ontwikkelingsproblemen/welke-ontwikkelingsproblemen-zijn-er/wat-is-dcd/>

Code 7 NLD (Nonverbal Learning Disabilities)

In het Nederlands betekent dit Niet -Verbale Leerstoornis, ofwel een leerstoornis die géén betrekking heeft op de taal. NLD is een informatieverwerkingsstoornis / leerstoornis waarbij er een combinatie is van vaardigheden en tekorten. Kinderen met NLD hebben moeite met het snel begrijpen van informatie die ze visueel waarnemen. Maar hun problemen liggen ook op het gebied van de motoriek en op het sociale gebied. Mensen met NLD zijn extreem prikkelgevoelig. Alle prikkels (gehoor, zien, voelen, ruiken, proeven) komen ongefilterd binnen en kunnen als heel heftig ervaren worden. Bovendien is men niet in staat om informatie in het hoofd goed te ordenen, waardoor al snel het gevoel van chaos in het hoofd ontstaat. Niet alleen in het hoofd heerst chaos, ook om hen heen is het lastig een goede ordening en structuur aan te brengen.

<https://www.nld.nu/nld-algemeen/>

Code 8 Sociale angststoornis

Sociale angststoornis is een aandoening waarbij mensen angstig zijn in sociale situaties. Ze zijn bang voor kritiek van anderen. Deze angst is zelfs zo sterk dat het dagelijks leven erdoor wordt beïnvloed en sociale situaties worden vermeden. Ook is er vaak sprake van lichamelijke angstverschijnselen, zoals blozen, trillen, transpireren en soms zelfs van een aanval van paniek.

<https://www.lumc.nl/over-het-lumc/afdelingen/psychiatrie/ziektes-en-aandoeningen/sociale-fobie/sociale-fobie/>

Code 9 Taalontwikkelingsstoornis (TOS)

Een taalontwikkelingsstoornis (TOS) is een neurocognitieve ontwikkelingsstoornis. Dit betekent dat taal in de hersenen minder goed wordt verwerkt. Een kind met TOS heeft bijvoorbeeld grote moeite met praten of het begrijpen van taal. De taal- en spraakontwikkeling verloopt hierdoor anders dan bij leeftijdsgenoten.

<https://www.kentalis.nl/wat-is-tos>

Code 10 Slechtziend

Slechtziendheid is een visuele beperking die niet hersteld kan worden door een bril of lenzen. Slechtzienden zien alleen gedeeltelijk wat zich in hun omgeving afspeelt en ondervinden vaak grote moeilijkheden bij het uitvoeren van alledaagse handelingen.

<https://www.slechtziend.nl/informatie/>

Code 11 Slechthorend

Slechthorendheid is een benaming voor iemand die geen normaal gehoor (meer) heeft, maar nog wel enkele geluiden of trillingen kan waarnemen. Als norm voor slechthorendheid geldt een gehoorverlies van meer dan 20 dB(A) (=decibel). Veel slechthorenden kunnen (zij het soms met moeite) de menselijke stem horen en verstaan.

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Slechthorendheid>

Code 12 Het verstrekken van extra tijd wordt gerechtvaardigd door de onderzoeksresultaten weergegeven in de deskundigenverklaring (onderzoeksverslag)

Wanneer er geen officiële diagnose is gesteld, maar vanuit onderzoek wel blijkt dat de leerling gebaat is bij extra tijd en de psycholoog/ orthopedagoog dit in het onderzoekverslag of deskundigheidsverklaring heeft aangegeven, kan de faciliteit extra tijd toekend worden.

Code 13 NT2

NT2-leerlingen zijn leerlingen die Nederlands als tweede taal hebben.

Leerlingen die minder dan 6 jaar onderwijs hebben genoten in Nederland, hebben de NT2-status. Deze leerlingen komen in aanmerking voor faciliteiten en begeleiding.

<https://www.onderwijsconsument.nl/nt2/>

2. Faciliteiten

Wanneer bij een leerling een leer-, gedrags- en/of ontwikkelingsstoornis is vastgesteld door een psychodiagnostisch deskundige, kunnen er passende faciliteiten toegekend worden.

Binnenkomst met een verklaring

Op het moment dat er een onderzoeksverslag of deskundigenverklaring aanwezig is, wordt van de ouder(s)/ verzorger(s) verwacht dat zij deze met de school delen. Wanneer school in het bezit is van het onderzoeksverslag en/ of de deskundigenverklaring wordt door het ondersteuningsteam bekeken voor welke faciliteiten de leerling in aanmerking komt.

3. Faciliteitenpas

Ten behoeve van leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag kan een faciliterende pas ingezet worden. Om in aanmerking te komen voor een faciliteitenpas dient de school in het bezit te zijn van een onderzoeksverslag en/ of deskundigenverklaring waarin een officiële diagnose vermeld staat en eventuele adviezen over de toe te kennen faciliteiten die nodig zijn voor de leerling om adequaat onderwijs te kunnen volgen. Door het ondersteuningsteam wordt bekeken voor welke faciliteiten de leerling in aanmerking komt. Zij zorgt ervoor dat de pas gemaakt wordt en verstrekt deze vervolgens aan de mentor. De mentor reikt de faciliteitenpas uit aan de leerling. De leerlingen dienen de faciliteitenpas tijdens toetsing in de klas zichtbaar op tafel te leggen.

Er is gekozen om de betreffende diagnose niet op het pasje te zetten. Aangezien het voor de docent handig is om in een oogopslag te zien welke problematiek vastgesteld is, wordt wel een code op de pas gezet. Wanneer er sprake is van twee of meer stoornissen komen de betreffende codes op het pasje te staan. Op één pasje kunnen dus meerdere codes vermeld zijn.

4. Overzicht Codes en Faciliteiten bij Toetsen

Code	Stoornis/ Beperking	Faciliteiten die kunnen worden toegekend wanneer er een onderzoeksverslag en/of deskundigenverklaring is van een psychodiagnostisch deskundige.
Code 1	AD(H)D	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.*
Code 2	ASS	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.*
Code 3	Dyslexie	• Verklanking (voorlezen van teksten). • Maximaal 30 minuten tijdverlenging.* • Aangepaste normering voor spelfouten die samenhangen met dyslexie bij het vak Nederlands en de moderne vreemde talen. Binnen de verschillende talensecties zijn afspraken gemaakt wat betreft puntenaftrek voor spellingsfouten. • Bij een verslag of werkstuk geldt geen aftrek voor spelfouten. • Bij toetsen van andere vakken dan de talen mogen spelfouten niet meetellen in het bepalen van het cijfer. • Gebruik van de computer als schrijfgerei, waarbij voor dyslectici de spellingscontrole mag worden gebruikt. Let op: de spellingcontrole mag niet worden gebruikt wanneer spelling getoetst wordt.
Code 4	Dyscalculie	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.* • Gebruik van de standaard rekenkaart 1, 2 en/of 3 van het CvTE • In leerjaar 1 en 2 mag ook gebruik gemaakt worden van de tafeltjeskaart.
Code 5	Medisch	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.* • Inzetten van pauze. • Indien het op de medische verklaring is aangegeven, mag er gebruik worden gemaakt van een laptop zonder voorleesprogramma.
Code 6	DCD	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.* • Gebruik van laptop als schrijfgerei (zonder voorleesprogramma).
Code 7	NLD	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.*
Code 8	Sociale angststoornis	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.*
Code 9	TOS	• Verklanking (voorlezen van teksten). • Maximaal 30 minuten tijdverlenging.*
Code 10	Slechtziend	• Tijdverlenging. De verlenging van de tijdsduur van het centrale examen hoeft bij kandidaten met een visuele beperking niet tot het standaard halve uur beperkt te blijven. Als richtlijn geldt 50% tijdverlenging voor slechtzienden, 100% voor blinden en slechtzienden.
Code 11	Slechthorend	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.* Dit geldt voor de onderdelen waar taal of tekst een rol speelt. Dit geldt ook voor digitaal afgenomen examens. • Omgeving; Afname vindt plaats in een voor de leerling geschikte omgeving. • Gebruik van soloapparatuur. • Ondertiteling; Kijk- en luisterfragmenten zijn ondertiteld.

		• Inzetten van een schrijf-of gebarentolk. Een tolk is aanwezig voor instructie vooraf en communicatie tijdens het examen. Bijvoorbeeld bij aanduidingen, aanwijzingen e.d.
Code 12	Het verstrekken van extra tijd wordt gerechtvaardigd door de onderzoeksresultaten weergegeven in de deskundigen-verklaring (onderzoeksverslag)	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging*
Code 13	NT2	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.* • Gebruik van een woordenboek moedertaal-NL of NL-moedertaal. • Bij moderne vreemde talen gebruik van woordenboek thuistaal-doeltaal of doeltaal-thuistaal.

*** maximaal 30 minuten tijdsverlenging;**

Toetsduur 0-60 minuten 10 minuten extra tijd

Toetsduur 60-120 minuten 20 minuten extra tijd

Toetsduur 120-180 minuten 30 minuten extra tijd

5. Overzicht Codes en Faciliteiten Schoolexamens en Centraal eindexamen

Code	Stoornis/ Beperking	Faciliteiten die kunnen worden toegekend wanneer er een onderzoeksverslag en/of deskundigenverklaring is van een psychodiagnostisch deskundige.
Code 1	AD(H)D	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Inzetten van pauze*. • Voorkomen van afleidingen tijdens de afname.
Code 2	ASS	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Inzetten van pauze*. • Voorkomen van afleidingen tijdens de afname.
Code 3	Dyslexie	• Verklanking (voorlezen van teksten). • Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Gebruik van de computer als schrijfgerei, waarbij voor dyslectici de spellingscontrole mag worden gebruikt. Let op: de spellingcontrole mag niet worden gebruikt wanneer spelling getoetst wordt. Bij gebruik van de computer ziet de school erop toe dat de leerling geen toegang heeft tot hulpmiddelen die niet zijn toegestaan. Zie het document 'Computer als schrijfgerei' op Examenblad.nl. • Gebruik van loop of leesliniaal/leespen.
Code 4	Dyscalculie	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Gebruik van de standaard rekenkaart 1, 2 en/of 3 van het CvTE
Code 5	Medisch	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Inzetten van pauze (time-out)*.
Code 6	DCD	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Inzetten van pauze (time-out)*. • Voorkomen van afleidingen tijdens de afname.
Code 7	NLD	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Inzetten van pauze (time-out)*. • Voorkomen van afleidingen tijdens de afname.
Code 8	Sociale angststoornis	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Inzetten van pauze (time-out)*.
Code 9	TOS	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Verklanking (voorlezen van teksten).
Code 10	Slechtziend	• Voor kandidaten met een visuele beperking wordt maatwerk geleverd, op bestelling. Dat kan zijn: – een aangepast examen als digitaal Word-bestand geschikt voor spraak en/of braileregel de brailleleesregel; – een gesproken versie van het examen (Daisy audio-cd); – een standaard examen als digitaal Word-bestand geschikt voor spraak en/of vergroting van het lettertype. • Tijdverlenging. De verlenging van de tijdsduur van het centrale examen hoeft bij kandidaten met een visuele beperking niet tot het standaard halve uur beperkt te blijven. Als richtlijn geldt 50% tijdverlenging voor slechtzienden, 100% voor blinden en slechtzienden.
Code 11	Slechthorend	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. Dit geldt voor de onderdelen waar taal of tekst een rol speelt. Dit geldt ook voor digitaal afgenomen examens.

		• Inzetten van pauze. • Omgeving; Afname vindt plaats in een voor de leerling geschikte omgeving. • Gebruik van soloapparatuur. • Ondertiteling; Kijk- en luisterfragmenten zijn ondertiteld. • Inzetten van een schrijf-of gebarentolk Een tolk is aanwezig voor instructie vooraf en communicatie tijdens het examen. Bijvoorbeeld bij aanduidingen, aanwijzingen e.d.
Code 12	Het verstrekken van extra tijd wordt gerechtvaardigd door de onderzoeksresultaten weergegeven in de deskundigenverklaring (onderzoeksverslag)	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging.
Code 13	NT2	• Maximaal 30 minuten tijdverlenging. • Gebruik van een woordenboek moedertaal-NL of NL-moedertaal. • Bij moderne vreemde talen gebruik van woordenboek thuistaal-doeltaal of doeltaal-thuistaal.

**Een alternatief voor tijdverlenging is een korte of iets langere pauze tijdens het centraal examen. Onder toezicht, en zonder dat de kandidaat toegang heeft tot de opgaven of het door hem gemaakte werk. Een pauze kan bij sommige beperkingen veel effectiever zijn dan tijdverlenging. Dat geldt bijvoorbeeld voor kandidaten met chronische vermoeidheidsklachten. Maar ook voor kandidaten met concentratieproblemen, die het hoofd even leeg kunnen maken, of voor kandidaten met extreme faalangst die de pauze kunnen benutten om aan stressreductie te doen. Ook kan een pauze worden benut voor noodzakelijke handelingen in verband met de beperking, dat komt vooral bij medische klachten voor (bijvoorbeeld epilepsie of diabetes). De pauze mag worden gebruikt in aanvulling op tijdverlenging, of in plaats van tijdverlenging.*

NB Bij het opstellen van dit beleid is gestreefd naar een zo volledig mogelijk beleid. Echter kan het voorkomen dat er in specifieke situaties uitzonderingen zijn op bovenstaande faciliteiten.

6. Omgang in de klas

Om het gehele beleid zo effectief en goed mogelijk te laten verlopen, is het van belang dat de verschillende partijen zich bewust zijn van de rol die zij in dit geheel hebben. Dit betekent:

- **De docent** is op de hoogte van het faciliteitenbeleid van de school. Hij/zij houdt zich aan de afspraken die met de leerling zijn gemaakt en houdt zich aan de richtlijnen van de school. Hij/zij is op de hoogte van de diagnose en de ernst van de problematiek.
- **De leerling** is zich ervan bewust dat hij/zij zich vanwege zijn/haar leer-, gedrags- en/of ontwikkelingsstoornis meer zal moeten inzetten om overeenkomstig zijn/haar capaciteiten te kunnen presteren. Hij/zij is bereid de handvatten die hij/zij krijgt aangereikt te gebruiken.
- **De ouder(s)/verzorger(s)** stimuleren hun zoon/dochter om ondanks zijn/haar leer-, gedrags- en/of ontwikkelingsstoornis inzet en inspanning te blijven tonen. Indien zij hun zoon/dochter graag een opleiding overeenkomstig de capaciteiten willen laten volgen, bieden zij hun zoon/dochter thuis - waar mogelijk - de faciliteiten die daarvoor nodig zijn. In samenspraak met de school ondersteunen zij het vastgestelde beleid.

Bijlage 1.

Voorbeeld faciliteitenpassen.

FACILITEITENPAS

Code: 1

Naam leerling

We verwachten dat de leerling:

Naam leerling heeft recht op extra tijd.

- Met ruim voldoende inzet en motivatie werkt.
- Hulp vraagt als dat nodig is.
- Deze pas bij zich heeft en toont.

Indien extra tijd dan geldt:

Toetsduur 0-60 minuten 10 minuten extra tijd

Toetsduur 60-120 minuten 20 minuten extra tijd

Toetsduur 120-180 minuten 30 minuten extra tijd

FACILITEITENPAS

Code: 3

Naam leerling

We verwachten dat de leerling:

Spelfouten worden niet meegeteld, in werk waar spelling niet wordt getoetst. Proefwerken/ so's worden schriftelijk aangeboden in een duidelijke lay-out met lettertype Arial 12.

- Met ruim voldoende inzet en motivatie werkt
- Hulp vraagt als dat nodig is.
- Deze pas bij zich heeft en toont

Naam leerling heeft recht op extra tijd bij een proefwerk / overhoring.

Indien extra tijd dan geldt:

Toetsduur 0-60 minuten 10 minuten extra tijd

Toetsduur 60-120 minuten 20 minuten extra tijd

Bij talen worden spelfouten soepel beoordeeld. Indien gewenst mag *Naam leerling* gebruik maken van het voorleesprogramma Kurzweil

Toetsduur 120-180 minuten 30 minuten extra tijd

FACILITEITENPAS

Code: 6

Naam leerling

We verwachten dat de leerling:

Naam leerling heeft recht op Extra tijd bij een toets/ overhoring. Indien gewenst mag *naam leerling* gebruik maken van een laptop (zonder voorleessoftware), waarop hij toetsen mag maken.

- Met ruim voldoende inzet en motivatie werkt.
- Hulp vraagt als dat nodig is.
- deze pas bij zich heeft en toont.

Indien extra tijd dan geldt:

Toetsduur 0-60 minuten 10 minuten extra tijd

Toetsduur 60-120 minuten 20 minuten extra tijd

Toetsduur 120-180 minuten 30 minuten extra tijd

FACILITEITENPAS

Code: 13

Naam leerling

We verwachten dat de leerling:

Naam leerling heeft recht op extra tijd. *Naam leerling* mag tijdens een toets gebruik maken van een woordenboek Nederlands en woordenboeken van en naar de moedertaal. De leerling dient zelf te zorgen voor het woordenboek.

- Met ruim voldoende inzet en motivatie werkt.
- Hulp vraagt als dat nodig is.
- Deze pas bij zich heeft en toont.

Indien extra tijd dan geldt:

Toetsduur 0-60 minuten 10 minuten extra tijd

Toetsduur 60-120 minuten 20 minuten extra tijd

Toetsduur 120-180 minuten 30 minuten extra tijd